

1. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2025/358
Toplantı Tarihi/Sayısı : 17.12.2025/59
Karar Numarası : 2025/823
Başvuran :
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres :
Muhatap Kurum/Kişi : Zonguldak İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Muhatap Vekili/ Vasisi : -
Muhatap Adres :

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; başvuranın down sendromlu kızının, kaynaştırma öğrencisi olarak ilkokul kademesini tamamlamasına rağmen ortaöğretim kademesinde özel eğitim uygulama okuluna yönlendirilmesi nedeniyle tam zamanlı kaynaştırma eğitimine devam edemediği, bu durumun ise engellilik temelinde ayrımcılık yasağı ihlali oluşturduğu iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a. Üç buçuk yaşından itibaren kızı ...'nin eğitimine devam ettiğini, hâlen ... Özel Eğitim Uygulama Okulu beşinci sınıf öğrencisi olduğunu, kızının ... yılında ... aylık olması nedeniyle ilkokula kaydedildiğini, bu dönemde sağlık kurulu raporunda hafif düzey gelişimsel gerilik tanısı bulunmasına rağmen kızının özel eğitim uygulama okuluna yönlendirildiğini, bu yönlendirme kararına karşı yaptığı itiraz sonucunda Zonguldak İl Millî Eğitim Müdürlüğü Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu tarafından tam zamanlı kaynaştırma eğitimi almasına karar verildiğini, bu doğrultuda ... İlkokuluna kaydedilen kızının burada akranlarına uyum sağladığını ve sosyal becerilerinin geliştiğini,

b. Kızının akademik becerilerinin desteklenmesi amacıyla Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP) Geliştirme Birimi kararıyla bir yıl sınıf tekrarı yaptığını ve bu sınıf tekrarını ... İlkokulunda tamamladığını, ortaöğretime geçiş sürecinde Rehberlik ve Araştırma Merkezi (RAM) tarafından değerlendirme ve tanılama yapıldığını, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Öğretmeninin RAM'a sunduğu raporda kızının uygulama okuluna yönlendirilmesi gerektiğinin ifade edildiği ancak bu değerlendirmenin herhangi bir test veya gözleme dayanmaksızın yalnızca kısa bir görüşme sonucunda yapıldığını, raporda yer alan “*merdivenden inip*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

çıkarken zorlanma”, “sınıf ortamına uyum sağlayamama” ve “akademik anlamda gelişim gösterememe” ifadelerinin gerçeği yansıtmadığını,

c. RAM tarafından yapılan eğitsel değerlendirme ve tanılamada Çocuklar İçin Özel Gereksinim Raporu’nun (ÇÖZGER) etkili olduğunun belirtildiği ancak ilgili mevzuata göre eğitsel değerlendirme ve tanılamada esas olanın gerçek yetenek ve performans olduğunu, ÇÖZGER raporunda yer alan özel gereksinim durumu ifadesinin her down sendromlu çocuk için benzer şekilde yazıldığını ve kızının bireysel yetenek ve performansını yansıtmadığını, BEP Geliştirme Birimi tarafından bireyselleştirilmiş eğitim programı hazırlanmadığı hâlde kızının akademik olarak ilerleme göstermediğinin ifade edildiğini iddia etmekte ve kızının tam zamanlı kaynaştırma öğrencisi olarak eğitimine devam etmesi için gereğinin yapılması talep etmektedir.

3. Muhatap Zonguldak İl Millî Eğitim Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle:

a. Başvuranın kızı’nin 2024 - 2025 Eğitim Öğretim Yılında ... İlkokulunda 4’üncü sınıfı bitirip 5’inci sınıfa geçtiği, 7/7/2018 tarihli ve 30471 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği’nin 9’uncu maddesi uyarınca öğrencinin ortaokula geçiş yapmadan önce RAM tarafından eğitsel değerlendirme ve tanılamasının yapılması gerektiği, ancak bu işleme ilişkin yönlendirmenin öğrencinin ailesi tarafından yapılmadığı, bu nedenle öğrencinin ikametine en yakın okul olan ... Ortaokuluna sistem üzerinden doğrudan kaydedildiği,

b. 2024 - 2025 Eğitim Öğretim Yılına başlamasıyla birlikte Ortaokulu Rehberlik Servisi tarafından ... ve ... tarihlerinde öğrencinin RAM’a yönlendirilmesi için ailesi ile bireysel görüşmeler yapıldığı, bu görüşmeler neticesinde öğrencinin Eğitsel Değerlendirme İstek Formu doldurularak RAM’a yönlendirme işleminin gerçekleştirildiği, ... tarihinde öğrencinin “*kademe değişikliği kararını yeniden inceleme işlemleri*” için RAM’a geldiği,

c. Öğrenci adına T.C. Sağlık Bakanlığı ... Hastanesi tarafından düzenlenen ... tarihli ve ... sayılı Engellilik Sağlık Kurulu Raporunda down sendromu tanısının bulunduğu, T.C. Sağlık Bakanlığı ... Hastanesi tarafından düzenlenen ... tarihli ÇÖZGER’e göre gecikmiş dönüm noktası tanısının ve down sendromu tanısının bulunduğu,

ç. RAM tarafından yapılan inceleme kapsamında öğrenciye Leiter Uluslararası Performans Testi ve Performans Belirleme Formu uygulandığı, bu test ve performans sonuçlarına göre öğrencinin orta düzey zihinsel yetersizlik eğitsel tanısı aldığı, bu doğrultuda öğrencinin özel eğitim uygulama okuluna devam etmesinin tavsiye edildiği, öğrenciye uygulanan test sonuçları ile Eğitsel Değerlendirme İstek Formu ve ders öğretmenlerinin öğrenci hakkındaki görüşlerine dair tutanağın Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Kararı ile uyumlu olduğu,

d. Yönlendirme Kararına karşı başvuran tarafından itirazda bulunulduğu, bu itiraz üzerine öğrencinin ... tarihinde yeniden değerlendirme ve tanılamaya tabi tutulduğu, yapılan inceleme sonucunda Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu kararında herhangi bir değişiklik yapılmasına gerek görülmediği, yürütülen süreçte herhangi bir usulsüzlük veya mevzuata aykırılık bulunmadığı, konuyla ilgili herhangi bir adli ve idari soruşturmanın mevcut olmadığı, öğrenciye yönelik yürütülen tüm iş ve işlemlerde çocuğun üstün yararı ilkesinin gözetildiği,

e. Orta düzey zihinsel yetersizlik eğitsel tanısı bulunan, öz bakım becerilerinde eksiklik gözlemlenen, akademik ve sosyal becerilerinde belirgin eksikler tespit edilen bir öğrencinin ortaokul kademesinde normal bir

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

okula devam etmesi yönünde RAM tarafından karar verilmesinin ilgili mevzuat ve çocuğun üstün yararı ilkesi gereği mümkün olmadığı, orta düzey zihinsel yetersizliği bulunan öğrencilerin kendilerine uygun eğitim öğretim ortamı olan özel eğitim uygulama okullarında alanında uzman özel eğitim öğretmenleri tarafından eğitim öğretime tabi tutulmasının esas olduğu,

belirtilmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle:

a. RAM tarafından yapılan değerlendirmenin kızının bireysel özellikleri ve dikkat düzeyi gözetilmeden yoğun sorularla tek oturumda gerçekleştirildiği, böylece değerlendirme sonuçlarının gözleme değil varsayıma dayandığı, Eğitsel Değerlendirme Formu'nun özensiz biçimde hazırlandığı ve kızının hedef davranışlarını yansıtmadığı,

b. Sınıf Öğretmeni ... ve İngilizce Öğretmeni ...'nın yeterli gözlem ve değerlendirme yapmadan kızının okul ortamına uygun olmadığını belirttikleri ancak öğretmenler tarafından tutulan tutanaklarda kızının fiziksel ihtiyaçlarının ve davranışlarının olduğundan farklı yansıtıldığı,

c. Kızının ilköğretim kademesinde 5 yıl boyunca tam zamanlı kaynaştırma öğrencisi olarak gösterdiği sosyal uyumu ve kaynaştırma başarısının değerlendirmeye alınmadığı, bu kapsamda kızının İlkokul Öğretmeni ... tarafından hazırlanan ve kızının olumlu gelişimi ortaya koyan görüş yazısını sunduğu,

ifade edilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10'uncu maddesinde "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (...) Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar." hükmü yer almaktadır.

6. Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42'nci maddesinde "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir. (...) Özel ilk ve orta dereceli okulların bağlı olduğu esaslar, Devlet okulları ile erişilmek istenen seviyeye uygun olarak, kanunla düzenlenir. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır. (...)" hükmü yer almaktadır.

7. 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 2'nci maddesinde "(1) Bu Kanunun uygulanmasında; (...) d) Doğrudan ayrımcılık: Bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muameleyi, (...) f) Engelli: Fiziksel, zihinsel, ruhsal ve duysal yetilerinde çeşitli düzeyde kayıplarından dolayı topluma diğer bireyler ile birlikte eşit şartlarda tam ve etkin katılımını kısıtlayan tutum ve çevre şartlarından etkilenen bireyi, (...) i) Makul düzenleme: Engellilerin hak ve özgürlüklerini tam ve diğer bireylerle eşit şekilde kullanmasını veya bunlardan yararlanmasını sağlamak üzere belirli bir

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

durumda ihtiyaç duyulan, mali imkânlar nispetinde, ölçülü, gerekli ve uygun *değişiklik* ve tedbirleri, (...) ifade eder.” hükmü yer almaktadır.

8. 6701 sayılı Kanun’un “*Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı*” başlıklı 3’üncü maddesinde “(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır. (3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. (4) Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.” hükmü yer almaktadır.

9. Yine 6701 sayılı Kanun’un “*Ayrımcılık türleri*” başlıklı 4’üncü maddesinde “(1) Bu Kanun kapsamına giren ayrımcılık türleri şunlardır: a) Ayrı tutma. b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama. c) Çoklu ayrımcılık. ç) Doğrudan ayrımcılık. d) Dolaylı ayrımcılık. e) İşyerinde yıldırma. f) Makul düzenleme yapmama. g) Taciz. ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık.” hükmü yer almaktadır.

10. 6701 sayılı Kanun’un “*Ayrımcılık yasağının kapsamı*” başlıklı 5’inci maddesinde “(1) Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar.” hükmü yer almaktadır.

11. Yine 6701 sayılı Kanun’un “*Kurumun görevleri*” başlıklı 9’uncu maddesinde “(1) Kurumun görevleri şunlardır: (...) g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. (...)” hükmü yer almaktadır.

12. 6701 sayılı Kanun’un “*İspat yükü*” başlıklı 21’inci maddesinde “(1) Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.” hükmü yer almaktadır.

13. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “*Karar türleri*” başlıklı 65’inci maddesinde “(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.” hükmü yer almaktadır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

14. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrası "*Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.*" hükmünü içermektedir. Başvuranın dilekçesinden, down sendromlu kızının kaynaştırma öğrencisi olarak ilkokul kademesini tamamlamasına rağmen ortaöğretim kademesinde özel eğitim uygulama okuluna yönlendirilmesi nedeniyle tam zamanlı kaynaştırma eğitimine devam edemediği, bu durumun ise 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan ayrımcılık temellerinden engellilik temeli ile bağlantılı olarak ayrımcılık yasağı ihlali oluşturduğu iddiasında bulunduğu anlaşılmaktadır.

15. Mezkûr Kanun'un 17'nci maddesinin ikinci fıkrasına göre "*İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir.*" Başvuranın Kuruma başvurmadan önce 6701 sayılı Kanun'a aykırı olduğunu iddia ettiği uygulamanın düzeltilmesini tarihinde Zonguldak İl Millî Eğitim Müdürlüğünden talep ettiği ancak söz konusu talebine olumlu bir sonuç alamadığı anlaşılmıştır. Bu kapsamda ilgili tarafa başvuru şartı sağlanan işbu başvurunun Kurumumuzca esastan incelenebileceği değerlendirilmiştir.

16. Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı, insan hakları hukukunun temel normları arasında yer almakta olup hem uluslararası sözleşmelerde hem de ulusal mevzuatımızda güçlü bir şekilde teminat altına alınmıştır. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 2'nci maddesine göre "*Herkes, ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasi veya başka bir görüş, ulusal veya sosyal köken, mülkiyet, doğuş veya herhangi başka bir ayırım gözetmeksizin bu Bildirge ile ilan olunan bütün haklardan ve bütün özgürlüklerden yararlanabilir.*"

17. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin "*Ayrımcılık Yasağı*" başlıklı 14'üncü maddesine göre "*Bu Sözleşme'de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasi veya diğer kanaatler, ulusal veya toplumsal köken, ulusal bir azınlığa aidiyet, servet, doğum başta olmak üzere herhangi başka bir duruma dayalı hiçbir ayrımcılık gözetilmeksizin sağlanmalıdır.*"

18. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihadında ayrımcılık, objektif ve makul bir gerekçeye dayanmaksızın, benzer durumdaki kişilere farklı muamelede bulunulması şeklinde tanımlanmaktadır (AİHM, *Willis/Birleşik Krallık*, B. No: 36042/97, 11/6/2002, para. 48). AİHM'e göre farklı muamele, nesnel ve makul bir gerekçeye dayanmadığı takdirde ayrımcı olarak kabul edilir. Başka bir ifadeyle, farklı muamele meşru bir amaç taşıyor veya kullanılan araçlarla bu amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi kurulamıyorsa ayrımcılık teşkil eder (AİHM, *Fabris/Fransa*, B. No: 16574/10, 7/2/2013, para. 56).

19. Anayasa Mahkemesine (AYM) göre nesnel ve makul bir şekilde haklılaştırılamayan, diğer bir ifadeyle meşru bir amaca dayanmayan ya da seçilen araç ile hedeflenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi bulunmayan farklı muameleler Anayasa'nın 10'uncu maddesinin amaçları bağlamında ayrımcı karakterli olarak kabul edilir. Kuşkusuz benzer durumlara farklı muamelenin haklı bir temelini bulunup bulunmadığının veya farklılığın ne dereceye kadar haklı görülebileceği değerlendirilmesinde kamu otoritelerinin belli ölçüde takdir

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

yetkisi bulunmaktadır. Bununla birlikte bu takdir yetkisinin kapsamı somut olayın özelliklerine ve hususiyetle farklı bir şekilde yararlandırılan hakkın niteliğine göre değişebilecektir (AYM, *Nuriye Arpa*, B. No: 2018/18505, 16/6/2021, para. 58-59).

20. Başvuru dilekçesinde başvuran, down sendromlu kızının kaynaştırma öğrencisi olarak ilkököl kademesini tamamladığını, ortaöğretime geçiş sürecinde RAM tarafından yapılan eğitsel değerlendirme ve tanılamanın kızının bireysel yetenek ve performansını yansıtmadığını, BEP Geliştirme Birimi tarafından bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlanmadığı hâlde kızının akademik olarak ilerleme göstermediğinin ifade edildiğini, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Öğretmeninin RAM’a sunduğu raporda kızının uygulama okuluna yönlendirilmesi gerektiğinin ifade edildiği ancak bu değerlendirmenin herhangi bir test veya gözleme dayanmaksızın yalnızca kısa bir görüşme sonucunda yapıldığını iddia etmekte ve kızının tam zamanlı kaynaştırma öğrencisi olarak eğitimine devam etmesi için gereğinin yapılması talep etmektedir.

21. Başvuranın iddialarına karşılık muhatap Zonguldak İl Millî Eğitim Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte; 2024 - 2025 Eğitim Öğretim Yılında ortaokula geçiş yapmadan önce başvuranın kızı ...’nin RAM tarafından eğitsel değerlendirme ve tanılamanın yapılmasının gerektiği ancak bu işleme ilişkin yönlendirmenin öğrencinin ailesi tarafından yapılmadığı, bu nedenle öğrencinin ikametine en yakın okul olan ... Ortaokuluna sistem üzerinden doğrudan kaydedildiği, okulların açılmasıyla birlikte ... Ortaokulu Rehberlik Servisi tarafından ... ve ... tarihlerinde öğrencinin RAM’a sevkî için ailesi ile bireysel görüşmeler yapıldığı, bu görüşmeler neticesinde öğrencinin Eğitsel Değerlendirme İstek Formu doldurularak RAM’a yönlendirme işleminin gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Öğrencinin ... tarihinde RAM’a geldiği, Sağlık Kurulu Raporu ve ÇÖZGER’e göre gecikmiş dönüm noktası tanısının ve down sendromu tanısının bulunduğu, RAM tarafından yapılan inceleme kapsamında öğrenciye Leiter Uluslararası Performans Testi ve Performans Belirleme Formu uygulandığı, bu test ve performans sonuçlarına göre öğrencinin orta düzey zihinsel yetersizlik eğitsel tanısı aldığı, bu doğrultuda öğrencinin özel eğitim uygulama okuluna devam etmesinin tavsiye edildiği, Yönlendirme Kararına karşı başvuran tarafından itirazda bulunulduğu, bu itiraz üzerine öğrencinin ... tarihinde yeniden değerlendirme ve tanılamaya tabi tutulduğu, yapılan inceleme sonucunda Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu kararında herhangi bir değişiklik yapılmasına gerek görülmediği ifade edilmiştir.

22. Eğitim hakkı, Anayasa tarafından güvence altına alınmış temel bir haktır. Bu bağlamda eğitim yalnızca kişilere doğrudan fayda sağlayan bir kamu hizmeti değil, aynı zamanda geniş sosyal fonksiyonları olan bir hizmettir. Demokratik bir toplumda, insan haklarının güçlenmesi ve sürdürülmesi açısından eğitim hakkının vazgeçilmez bir katkı sağladığı açıktır (AYM, *Mehmet Reşit Arslan ve Diğerleri Başvurusu*, B. No: 2013/583, 10/12/2014, para. 66). AYM kararlarında eğitim hakkının kamu ve özel eğitim kurumlarında ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğrenim seviyelerini kapsadığı (AYM, *Hikmet Balabanoğlu Başvurusu*, B. No: 2012/1334, 17/9/2013, para. 28) vurgulanmıştır.

23. Başvuranın iddiaları ile bu iddialara karşılık muhatap Zonguldak İl Millî Eğitim Müdürlüğünden alınan yazılı görüşün ve başvuru dosyası sunulan bilgi ve belgelerin eğitim hakkı ve engellilik temelinde ayrımcılık yasağı kapsamında incelenerek sonuca varılması gerekmektedir. T.C. Sağlık Bakanlığı ... Hastanesi tarafından düzenlenen tarihli ve ... sayılı Engellilik Sağlık Kurulu Raporunda başvuranın

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

kızı hakkında hafif düzey gelişimsel bozukluk bulunduğu, down sendromu tanısı bulunduğu, engel oranının %50 olduğu anlaşılmaktadır. T.C. Sağlık Bakanlığı ... Hastanesi tarafından düzenlenen ... tarihli ÇÖZGER'e göre başvuranın kızının down sendromu tanısının ve gecikmiş dönüm noktası tanısının bulunduğu, orta düzeyde özel gereksinimi bulunduğu anlaşılmaktadır. Yine T.C. Sağlık Bakanlığı ... Hastanesi tarafından düzenlenen ... tarihli ÇÖZGER'e göre de başvuranın kızının down sendromu tanısının ve gecikmiş dönüm noktası tanısının bulunduğu, orta düzeyde özel gereksinimi bulunduğu anlaşılmaktadır.

24. BM Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme'nin (EHİS) "Tanımlar" başlıklı 2'nci maddesi *"Engelliliğe dayalı ayrımcılık, siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel, medeni veya başka herhangi bir alanda insan hak ve temel özgürlüklerinin tam ve diğerleri ile eşit koşullar altında kullanılması veya bunlardan yararlanılması önünde engelliliğe dayalı olarak gerçekleştirilen her türlü ayırım, dışlama veya kısıtlamayı kapsamaktadır. Engelliliğe dayalı ayrımcılık makul düzenlemelerin gerçekleştirilmemesi dâhil her türlü ayrımcılığı kapsar."*; **"Ayrımcılık Yapılmaması ve Eşitlik"** başlıklı 5'inci maddesi *"Taraflar Devletler engelliliğe dayalı her türlü ayrımcılığı yasaklar ve engellilerin herhangi bir nedene dayalı ayrımcılığa karşı eşit ve etkin bir şekilde korunmasını güvence altına alır."*; **"Engelli Çocuklar"** başlıklı 7'nci maddesi *"Taraflar Devletler, engelli çocukların diğer çocuklarla eşit bir şekilde tüm insan hak ve özgürlüklerinden tam olarak yararlanmasını sağlamak için gerekli tüm tedbirleri alır. Engelli çocuklarla ilgili tüm eylemlerde çocuğun en yüksek çıkarının gözetilmesine öncelik verir."* düzenlemelerini içermektedir.

25. Yine EHİS'in "Eğitim" başlıklı 24'üncü maddesinde ise "1. Taraflar Devletler engellilerin eğitim hakkını tanır. Taraflar Devletler, bu hakkın fırsat eşitliği temelinde ve ayrımcılık yapılmaksızın sağlanması için eğitim sisteminin bütünleştirici bir şekilde her seviyede engellileri içine almasını ve ömür boyu öğrenim imkânı sağlar. Bunun için aşağıdaki hedefler gözetilmelidir: (a) İnsan potansiyelinin, onur ve değer duygusunun tam gelişimi ve insan haklarına, temel özgürlüklere ve insan çeşitliliğine saygı duyulmasının güçlendirilmesi; (b) Engellilerin; kişiliklerinin, yeteneklerinin, yaratıcılıklarının, zihinsel ve fiziksel becerilerinin potansiyellerinin en üst derecesinde gelişiminin sağlanması; (c) Engellilerin özgür bir topluma etkin bir şekilde katılımlarının sağlanması. 2. Taraflar Devletler bu hakkın yaşama geçirilmesi için aşağıda belirtilenleri sağlar: (a) Engelliler engelleri nedeniyle genel eğitim sisteminden dışlanmamalı ve engelli çocuklar engelleri nedeniyle parasız ve zorunlu ilk ve ortaöğretim olanaklarının dışında tutulmamalıdır; (b) Engelliler yaşadıkları çevrede bütünleştirici, kaliteli ve parasız ilk ve orta öğretime diğer bireylerle eşit olarak erişebilmelidir; (c) Bireylerin ihtiyaçlarına göre makul düzenlemeler yapılmalıdır; (d) Engellilerin genel eğitimden etkin bir şekilde yararlanabilmeleri için genel eğitim sistemi içinde ihtiyaç duydukları desteği almalıdır; (e) Engellilere yönelik bireyselleştirilmiş etkin destekleyici tedbirler, engellilerin tam katılımı hedefine uygun olarak, akademik ve sosyal gelişimi artırıcı ortamlarda sağlanmalıdır." hükmü yer almaktadır.

26. BM Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin 13'üncü maddesi "Bu Sözleşmeye Taraflar Devletler, herkese eğitim hakkı tanır. Eğitimin insan kişiliğinin ve onur duygusunun tam gelişmesine yönelik olmasını ve insan hakları ve temel özgürlüklere olan saygıyı güçlendirmesini"

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

sağlar. Ayrıca eğitimin herkesin özgür bir topluma etkin olarak katılmasına olanak sağladığını, tüm uluslararası olduğu gibi, ırksal, etnik ve dinsel gruplar arasında anlayış, hoşgörü ve dostluğu geliştirdiğini ve Birleşmiş Milletlerin barışı koruma etkinliklerini özendirdiğini de kabul eder.” düzenlemesini içermektedir.

27. BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme’nin 28’inci maddesinde “Taraf Devletler, çocuğun eğitim hakkını kabul ederler ve bu hakkın fırsat eşitliği temeli üzerinde tedricen gerçekleştirilmesi görüşüyle özellikle: ... Eğitim ve meslek seçimine ilişkin bilgi ve rehberliği bütün çocuklar için elde edilir hale getirirler; Okullarda düzenli biçimde devamın sağlanması ve okulu terk etme oranlarının düşürülmesi için önlem alırlar.” hükmü yer almaktadır.

28. 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun’un “Ayrımcılık” başlıklı 4/A maddesi “Doğrudan ve dolaylı ayrımcılık dâhil olmak üzere engelliliğe dayalı her türlü ayrımcılık yasaktır. Eşitliği sağlamak ve ayrımcılığı ortadan kaldırmak üzere engellilere yönelik makul düzenlemelerin yapılması için gerekli tedbirler alınır. Engellilerin hak ve özgürlüklerden tam ve eşit olarak yararlanmasını sağlamaya yönelik alınacak özel tedbirler ayrımcılık olarak değerlendirilemez.”; “Topluma dâhil olma” başlıklı 4/B maddesi “Engellilerin toplumdaki tecrit edilmeleri ve ayrı tutulmaları önlenir. Engellilerin diğer bireylerle eşit koşullarda bağımsız olarak toplum içinde yaşamaları esas olup, özel bir yaşama düzenine zorlanamazlar. Engellilerin topluma dâhil olmaları ve toplum içinde yaşamaları amacıyla bireysel destek hizmetleri de dâhil olmak üzere ihtiyaç duydukları toplum temelli destek hizmetlerine erişimleri sağlanır.” hükümlerini içermektedir.

29. Mezkûr Kanun’un “Eğitim ve öğretim” başlıklı 15’inci maddesinde “Hiçbir gerekçeyle engellilerin eğitim alması engellenemez. Engelliler, özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, yaşadıkları çevrede bütünleştirilmiş ortamlarda, eşitlik temelinde, hayat boyu eğitim imkânından ayrımcılık yapılmaksızın yararlandırılır. Genel eğitim sistemi içinde engellilerin her seviyede eğitim almasını sağlayacak bütünleştirici planlamalara yer verilir. Örgün eğitim programlarına farklı nedenlerle geç başlamış engellilerin bu eğitime dâhil edilmesi için gerekli tedbirler alınır.” hükmü yer almaktadır.

30. Engelli kişilerin eğitim hakkı ve toplumsal yaşama diğer kişilerle eşit katılımı konusunda uluslararası ve ulusal düzenlemelerde; ayrımcılık yasağı, makul düzenleme yapma yükümlülüğü ve bütünleştirici eğitim anlayışı temel ilkeler olarak öne çıkmaktadır. EHİS 2’nci maddesinde engelliliğe dayalı ayrımcılığın makul düzenlemelerin gerçekleştirilmemesini de kapsadığı açıkça ifade edilmiş; 5’inci maddesinde ise taraf devletlere engellilerin her türlü ayrımcılığa karşı etkin bir şekilde korunmasını sağlama yükümlülüğü getirilmiştir. Bunun yanı sıra 7’nci ve 24’üncü maddelerinde, engelli çocukların diğer çocuklarla eşit koşullarda temel hak ve özgürlüklerden yararlanması ve eğitim hakkının fırsat eşitliği temelinde bütünleştirici bir şekilde her seviyedeki engellileri kapsamaması konusunda taraf devletlere yükümlülükler getirilmiştir. Söz konusu yükümlülükler BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme’nin 28’inci maddesi ile BM Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi’nin 13’üncü maddesiyle desteklenmiştir. Bu normatif çerçeveye uyumlu olarak 5378 sayılı Kanun, doğrudan ve dolaylı ayrımcılığı yasaklamakta, eşit muamele ilkesinin sağlanması amacıyla engellilere yönelik makul düzenlemelerin yapılmasını ve eğitim sistemi içinde engellilerin her seviyede eğitim almasını sağlayacak

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

bütünleştirici planlamalar yapılmasını zorunlu kılmaktadır.

31. Türk Millî Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkeleri doğrultusunda özel gereksinimli kişilerin eğitim hakkından yararlanmalarını sağlamaya yönelik usul ve esaslar; 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile 7/7/2018 tarihli ve 30471 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği ile belirlenmiştir. Bu düzenlemeler, özel eğitim ihtiyacı olan kişilerin eğitim hakkından diğer kişilerle eşit koşullarda yararlanabilmelerini temin etmeyi, toplumsal yaşama tam ve etkin katılımlarını sağlamak amacıyla bu kişilerin sosyal çevrelerinden mümkün olduğunca ayırmadan ve kişisel ihtiyaçlarına uygun şekilde eğitsel süreçlere dâhil edecek bütünleştirici bir eğitim ortamı oluşturmayı hedeflemektedir. Söz konusu düzenlemeler, özel eğitim ihtiyacının tespiti sürecinden başlayarak eğitsel değerlendirme ve tanılama ile izleme süreci, kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim uygulamaları, kayıt ve kabul işlemleri ile bireyselleştirilmiş eğitim programlarının uygulanmasına kadar geniş bir çerçeve sunmaktadır.

32. Milli Eğitim Temel Kanunu’nun “Genellik ve eşitlik” başlıklı 4’üncü maddesinde “Eğitim kurumları dil, ırk, cinsiyet, engellilik ve din ayırımı gözetilmeksizin herkese açıktır. Eğitimde hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.” hükmü yer almaktadır.

33. Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği’nin “Eğitsel değerlendirme ve tanılama esasları” başlıklı 7’nci maddesinde “(3) Eğitsel değerlendirme ve tanılama sürecinde aşağıdaki hususlar dikkate alınır: a) Eğitsel değerlendirme ve tanılama uygun ortamda, bireyin özelliklerine uygun ölçme araçlarıyla yapılır. Sağlık sorunları nedeniyle RAM’a gelemeyecek durumda olanların eğitsel değerlendirme ve tanılamasıyla ilgili iş ve işlemler bu bireylerin bulunduğu ortamlarda yapılır. b) Eğitsel değerlendirme ve tanılama sonucunda özel eğitim ihtiyacı olduğu tespit edilen bireyler, Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu düzenlenerek uygun eğitim ortamına ve özel eğitim hizmetine yönlendirilirler. (...) (4) Eğitsel değerlendirme ve tanılama işlemleri okula kayıtlı öğrenciler için okulun bulunduğu bölgedeki RAM tarafından, herhangi bir okula kayıtlı olmayanlar için ise ikamet adresi ya da bakım ve barınma hizmetinden yararlandığı kurumun bulunduğu bölgedeki RAM tarafından yapılır. (5) Eğitsel değerlendirme ve tanılama, bireyin tüm gelişim alanlarındaki özellikleri ve akademik disiplin alanlarındaki yeterlilikleri ile eğitim ihtiyaçları birlikte değerlendirilerek eğitimin her tür ve kademesindeki geçişlerde yapılır. Ayrıca bireylerin eğitim performansı ve eğitim ihtiyaçları doğrultusunda veli ya da okulun yazılı talebi üzerine gerektiğinde tekrarlanır.” hükmü yer almaktadır.

34. Mezkûr Yönetmelik’in “Kayıt kabul ve nakil işlemleri” başlıklı 34’üncü maddesinde “(1) Okul öncesi eğitim kurumları, ilkokullar ile özel eğitim programı uygulayan ortaöğretim kademesindeki okullara özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin kaydı yıllık çalışma takviminde belirlenen süreye bakılmaksızın yapılır. (2) Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin okul öncesi eğitim kurumları ve ilkokullara kayıtlarında il veya ilçe özel eğitim hizmetleri kurulu tarafından yerleştirme kararı alınmış olması şartı aranmaz. Ancak bu bireyler için yerleştirme kararı alınması konusunda okul yönetimi gerekli işlemleri başlatır. Öğrencinin kayıtlı olduğu okul, yerleştirme kararına uygun ise öğrenci bulunduğu okulda öğrenimine devam eder. Farklı bir yerleştirme kararı olması hâlinde öğrencinin yerleştirme kararına uygun okula nakli ya da geçişi konusunda gerekli işlemler yapılır. (3) Mecburi ilköğretim çağında olup

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

ulusal adres veri tabanındaki bilgiler esas alınarak e-Okul Sistemi üzerinden okullara kaydı yapılmış olan özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin il veya ilçe özel eğitim hizmetleri kurulu kararı doğrultusunda diğer okullara nakil yoluyla geçişleri sağlanır.” hükmü yer almaktadır.

35. Kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim, özel eğitim ihtiyacı olan kişilerin her tür ve kademedeki eğitim ortamında akranlarıyla karşılıklı etkileşim içinde bulunmalarını ve eğitim hedeflerine en üst düzeyde ulaşmalarını sağlamak amacıyla, destek eğitim hizmetleri de sunularak tam zamanlı veya yarı zamanlı olarak eğitim almalarını ifade etmektedir. Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği’nin 7’nci maddesinde, eğitsel değerlendirme ve tanılama işlemlerinin RAM bünyesinde oluşturulan özel eğitim değerlendirme kurulları tarafından yapılacağı belirtilmiştir. Eğitsel değerlendirme ve tanılama sonucunda özel eğitim ihtiyacı olduğu tespit edilen kişilerin, özel eğitim değerlendirme kurulu raporu düzenlenerek uygun eğitim ortamına ve özel eğitim hizmetine yönlendirileceği öngörülmüştür. Mezkûr Yönetmelik’in 34’üncü maddesinde ise özel eğitim ihtiyacı olan kişilerin okul kaydı yıllık çalışma takviminde belirlenen süreye bakılmaksızın yapılacağı, okul öncesi eğitim kurumları ve ilkokullara kayıtlarda özel eğitim hizmetleri kurulu tarafından yerleştirme kararı alınmış olması şartının aranmayacağı ancak bu kişiler için yerleştirme kararı alınması konusunda okul yönetiminin gerekli işlemleri başlatacağı düzenlenmiştir.

36. Eğitim hakkı tüm çocuklar için önemli olmakla birlikte engelli çocukların bağımsız bireyler olarak tam ve etkin bir şekilde topluma katılımı için özel bir önem arz etmektedir ve engelli çocukların normal gelişim gösteren akranlarıyla birlikte kaynaştırma/bütünleştirme öğrencisi olarak eğitim alması onlar açısından en uygun yöntemdir. Ancak eğitim hakkı çok önemli bir hak olmasına rağmen mutlak ve sınırsız bir hak niteliğinde değildir. Bu hakkın her bireye eşit olarak sağlanması ve eğitimde belli standartların oluşturulması için devletler tarafından bu hakla ilişkin birtakım düzenlemeler yapılması olağan olarak değerlendirilmektedir. Engelli öğrencilerin engel durumu, akademik başarısı, davranış durumu, eğitim hayatındaki uyumu gibi birçok kıstas kapsamında bir değerlendirmeye tabi tutulması ve buna göre özel eğitim veya kaynaştırma öğrencisi olarak belirlenmesi de bu kapsama girmektedir. Öğrencilerin değerlendirilmesine ilişkin olarak yapılan işlemler, konuya ilişkin düzenlemelere uygun olarak ve ilgili uzmanların görüşleri doğrultusunda yapıldığı takdirde idareye tanınan bu takdir yetkisinin doğru bir şekilde kullanıldığı söylenebilecektir. Nitekim tüm engelli bireylerin kaynaştırma öğrencisi olması mümkün olmayıp hangi öğrencilerin kaynaştırma öğrencisi olarak eğitimini sürdüreceğine bu kurallar kapsamında karar verilmesi gerekmektedir (TİHEK, B. No: 2024/164, K. No: 2024/1144, 6/11/2024, para. 36).

37. Başvuranın kızının eğitim öğretim hayatına başladığı ... yılında özel eğitim uygulama okuluna yönlendirildiği ancak bu yönlendirme kararına karşı sağlık kurulu raporunda hafif düzey gelişimsel gerilik tanısı bulunduğu gerekçesiyle başvuran tarafından itirazda bulunulduğu anlaşılmaktadır. Bu itiraz üzerine yapılan inceleme neticesinde, Zonguldak Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü Özel Eğitim Hizmetleri Kurulunun ... tarihli ve ... sayılı Yerleştirme Kararı uyarınca, başvuranın kızının “Zonguldak Merkez Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü, Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu ile Tam Zamanlı Kaynaştırma Eğitiminden yararlanması yönünde öneride bulunulan öğrencinin, ... İlkokulu’nda Tam Zamanlı Kaynaştırma ile eğitim öğretime devam etmesine” karar verilmiştir. Somut olayda başvuranın kızının ortaöğretim kademesine geçiş sürecinde yapılan eğitsel değerlendirme ve tanılama sonucunda özel eğitim

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

uygulama okuluna yönlendirilmesine karar verilmiş; başvuran ise bu yönlendirmenin kızının gerçek yetenek ve performansını yansıtmadığını, sosyal uyumu ve kaynaştırma başarısı dikkate alınmadan yapıldığını belirterek, kızının normal gelişim gösteren akranlarıyla birlikte tam zamanlı kaynaştırma eğitimine devam etmesi gerektiğini ileri sürmüştür.

38. Başvuran tarafından dilekçe ekinde sunulan ... İlkokulu Öğretmeni ... tarafından düzenlenen “Görüş Bildiri Belgedir” başlıklı yazıda “... Eğitim Öğretim Yılıının başında ... İlkokulu 4. Sınıfıma nakil olarak geldi. Geldiğinde akademik olarak arkadaşlarının oldukça gerisindeydi. Ancak benim ve sınıf arkadaşlarının çabasıyla sınıfa gayet güzel uyum sağladı. Akademik olarak da kendi kulvarında ilerledi. Tarafımdan kendisine destek eğitim verildi. Sınıfta zaman zaman akran eğitimi yolu ile arkadaşlarından destek aldı. Ailesi gerçekten gördüğüm en ilgili ... için ciddi çabalayan işbirlikçi bir aile. 29 Ekim gösterisinde sınıf arkadaşları ile uyumlu bir şekilde kendisine verilen görevleri yaptı. 23 Nisan gösterimizde yine aynı şekilde görevini başarılı bir şekilde tamamladı. Bu gösterileri hem ... il geneli yapılan törende hem de ... Salonunda okul töreninde sergilemiştir. ... tuvalete kendi başına gidip gelebilen, beslenmesini açıp yiyen, toplayan, elini yıkayabilen bir çocuktur. Tüm eşyalarını tanır, eşyalarına değer verir. Çok süslü bir kızdır. Arkadaşları tarafından sevilir, iletişime açıktır. Kendini ifade yeteneği oldukça iyidir. Yemek yemeyi sever. Bir yıl boyunca hiç sorunsuz bir şekilde sınıfıma ayak uydurdu. Yıl sonu balosunda valsini yaptı. Benim sınıfımda kaynaştırma öğrencisiydi. Ortaokulda da kaynaştırma öğrencisi olması ...'nin sosyal ve duygusal gelişimi anlamında faydalı olacaktır diye düşünüyorum.” şeklinde beyanda bulunulduğu görülmüştür. Yine başvuran tarafından, ... tarihleri arasında ... ilinde düzenlenen ... yarışmalarında kızının aldığı başarı belgeleri sunulmuştur.

39. Muhatap tarafından yazılı görüş ekinde sunulan ... Ortaokulu Öğretmeni ... tarafından düzenlenen “Tutanaktır” başlıklı yazıda “Rehberlik ve Araştırma Merkezinden öğrencim ... için gözlemlerin doğrultusunda bilgi istenmiştir. Burada, ...'nin akademik anlamda sınıf içerisindeki performansı yoktur. Hiçbir varlık göstermemektedir. Sosyal iletişimde de arkadaşlarına zarar veriyor. Örneğin saç çekiyor, tükürüyor, kalem batırıyor, vuruyor, gözlerine parmak sokuyor. Ders esnasında tuvalete gitmek istiyor, dersin işleyişini bozuyor. Tuvalete kendi gidemiyor. Dersten çıkıp nöbetçi öğrenci, hizmetli bulmak zorunda kalıyorum. El, kol, ayak koordinasyonu zayıf. Düz yolda düşüyor. Okul kalabalık ve çocuklar çok hareketli. ...'nin sosyalleşip gelişim göstereceği bir yer değil. Birkaç kez de düştü. Velisi sürekli okulda sürekli'nin peşinde. Kalabalık bir okulda velilerin okulda olmasını, sürekli okula girmesini uygun bulmuyoruz. ile iletişim kurmaya kalktığımda benimle konuşmuyor, maalesef iletişim kuramıyoruz. Bu noktada ... için bir faydamız dokunmuyor. Çünkü sınıfta ders için bekleyen 43 öğrencimiz daha var. Özel eğitim alan öğretmenlerinin onunla çalışmasının uygun olduğu görüşündeyiz.” şeklinde beyanda bulunulduğu görülmüştür.

40. Başvuru dosyasında yer alan MEBBİS e-Rehberlik Modülü kayıtlarının incelenmesi neticesinde; ... Ortaokulu Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Öğretmeni ... tarafından

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

... ve ... tarihlerinde öğrencinin RAM'a yönlendirilmesi için ailesi ile iki ayrı bireysel görüşme gerçekleştirildiği anlaşılmıştır. Bu görüşmelerin ardından öğrenci hakkında Eğitsel Değerlendirme İstek Formu düzenlendiği, Form'da Sınıf Öğretmeni tarafından *“Öğrencimiz bilişsel olarak uygun değil. Okul kalabalık olduğundan kendini koruması kendini geliştirecek sosyal ve davranışsal beceriler kazanması mümkün değil. Arkadaşları ile beraberken istemediği olduğunda hemen öfkeleniyor ve şiddet gösteriyor. Okul merdivenlerinden inip çıkarken kalabalık olduğu için zorlanıyor. Akademik olarak okuma yazma bilmiyor. Ders sırasında horlayacak şekilde uyuyor, bu durumda diğer sınıf arkadaşları da olumsuz etkileniyor. İşlenen ders konularına dair hiçbir ilgisi yok.”* şeklinde beyanda bulunulduğu; Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Öğretmeni tarafından *“Öğrenci akademik ve sosyal olarak kaynaştırmaya uygun değildir. Hareketleri çok ağır, geldiği okulu şu anda okuduğu okul gibi temel bilgileri söyleyemiyor. Okuma sayma gibi akademik becerilere sahip değil. Sınıf içinde dersi anlaması sınıfa adapte olması olası değildir. Okulun Fiziki şartları kalabalık oluşu öğrencinin hareket alanını kısıtlamakta ve zorlaştırmaktadır.”* şeklinde beyanda bulunulduğu görülmüştür. Bu kapsamda yürütülen sürecin ardından ... Ortaokulu, öğrencinin eğitsel değerlendirme ve tanılmasının yapılması için RAM'a yönlendirilmesini sağlamıştır.

41. RAM tarafından yapılan eğitsel değerlendirme ve tanılama kapsamında ... tarihinde öğrenciye Leiter Uluslararası Performans Testi ve Performans Belirleme Formu uygulanmış olup ilgili belgeler muhatabın yazılı görüşünün ekinde sunulmuştur. Bu belgelerin incelenmesi neticesinde test gözlemlerinin *“Beden: Normal (Down Sendromu), İlişki Kurma: Zayıf, İlgi: Zayıf, Dikkat: Dağınık, Kavrama: Yavaş, Kendine Güven: Var, Renkleri Tanıma: Tanıyor, Göz-El Koordinasyonu: İyi, Düşünceler: Uygulamakta Zorlandı”* şeklinde olduğu görülmüştür. RAM tarafından yapılan eğitsel değerlendirme ve tanılama sonucunda başvuranın kızının orta düzey zihinsel yetersizlik eğitsel tanısının bulunduğu tespit edilmiş olup ... tarihli ve ... sayılı Zonguldak Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Kararı uyarınca başvuranın kızının eğitim planında yer alan ihtiyaçları doğrultusunda özel eğitim uygulama okuluna yönlendirilmesine karar verilmiştir. Bunun üzerine başvuran, ... tarihli yönlendirme kararına karşı Zonguldak İl Millî Eğitim Müdürlüğü Özel Eğitim Hizmetleri Kuruluna itirazda bulunmuş ve kızının tam zamanlı kaynaştırma öğrencisi olarak eğitimine devam etmesini talep etmiştir. Başvuranın itirazı üzerine ... tarihinde yeniden eğitsel değerlendirme ve tanılama yapılmış; bunun sonucunda Zonguldak İl Millî Eğitim Müdürlüğü Özel Eğitim Hizmetleri Kurulunun ... tarihli ve ... sayılı kararıyla *“Zonguldak Merkez Rehberlik Araştırma Merkezi Müdürlüğü Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu ile Özel Eğitim Uygulama Okulu 2. Kademe'ye devam yönünde öneride bulunulan öğrencinin ... Özel Eğitim Uygulama Okulu 2. Kademesi'nde gerekli eğitim öğretim tedbirleri alınarak Özel Eğitim Uygulama Okulu Programı doğrultusunda eğitim-öğretime devam etmesine”* karar verilmiştir.

42. Başvuru dosyası kapsamında yer alan bilgi ve belgeler bir bütün hâlinde değerlendirildiğinde; eğitsel değerlendirme ve tanılamaya ilişkin sürecin Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nde öngörülen usul ve esaslar çerçevesinde yürütüldüğü, bu kapsamda RAM tarafından ölçme araçları ve performans belirleme formlarının öğrencinin özelliklerine uygun biçimde ve uygun ortamda uygulandığı, öğrencinin gelişim alanlarındaki özellikleri

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

ile akademik disiplin alanlarındaki yeterliliklerinin ve eğitim ihtiyaçlarının birlikte değerlendirildiği, ayrıca Engellilik Sağlık Kurulu Raporu ile ÇÖZGER kayıtlarının da dikkate alındığı anlaşılmaktadır. Tüm bunların yanında ders öğretmenlerinin görüşlerinin alındığı, aileyle bireysel görüşmeler gerçekleştirildiği ve itirazlar üzerine yapılan işlemlere ilişkin gerekli incelemelerin yeniden gerçekleştirildiği görülmektedir. Dolayısıyla, öğrencinin engel durumu, akademik başarısı, davranış durumu ve eğitim hayatındaki uyumu gibi hususlar dikkate alınarak eğitsel değerlendirme ve tanılama ile yerleştirme işlemlerinin yapıldığı; bunun sonucunda öğrencinin özel eğitim ve destek eğitim hizmeti ihtiyaçlarına uygun şekilde eğitim öğretim ortamına dâhil edilmesine yönelik uygun düzenlemelerin yapıldığı değerlendirilmektedir.

43. Sonuç olarak yukarıda yer alan tüm hususlar birlikte dikkate alındığında; başvuranın kızının ortaöğretim kademesinde özel eğitim uygulama okuluna yönlendirilmesine ilişkin eğitsel değerlendirme, tanılama ve yerleştirme sürecinde engellilik temeline dayalı farklı bir muamelede bulunulduğuna dair somut bir bulguya ulaşılamamış olup bu doğrultuda somut olayda engellilik temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda AYRIMCILIK YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

17/12/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Evren BAŞAR
Üye

e-imzalıdır

Av. Fatma ÇINAR
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

e-imzalıdır

Av. Melahat DEMİR
Üye

e-imzalıdır

Dr. Ömer ÇELEN
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>